

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Frisprog mod H. H. Hr. Biskop Mynsters Forslag til en ny Forordnet Alterbog Mit Frisprog og 'de saarede Hjerter'

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Frisprog mod H. H. Hr. Biskop Mynsters Forslag til en ny Forordnet Alterbog Mit Frisprog og 'de saarede Hjerter'", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Aarhus Universitet, Det Teologiske Fakultet. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1839_640-intro-shoot-idm365.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Ritualforslagets videre skæbne

Allerede i april 1839 var der blevet nedsat en ritualkommission, som skulle behandle de betænkninger, der indkom på baggrund af Mynsters forslag, og som skulle formulere et endelige ritualforslag. Kommissionen havde Mynster som formand, og bestod derudover af seks prominente personer: Direktør for Sorø Akademi, G.H. Waage, professor H.N. Clausen, biskoppen i Ribe, Tage Müller, professor i jura, J.L.A. Kolderup-Rosenvinge, stiftsprovst ved vor Frue kirke i København, E.C. Tryde, og provst Boie Boisen. Kommissionen trådte første gang sammen i slutningen af 1840. Det viste sig hurtigt, at der var splittelse i kommissionen: Mynster ville gerne imødekomme Grundtvig m.fl. i dåbsspørgsmålet, men H.N. Clausen pressede på for at få Mynsters nye dåbsritual vedtaget. Det var nemlig stort set identisk med Clausens eget forslag i det omstridte værk *Catholicismens og Protestantismens Kirke-Forfatning, Lære og Ritus* (1825). Clausen var grundlæggende imod enevældens måde at styre kirken på (han ønskede en synodalordning), og han støttede ligesom Grundtvig tanken om, at valgfrihed var afgørende i forbindelse med nye ritualer og formularer.

Da kommissionen skulle til at komme med sin betænkning, valgte H.N. Clausen at udgive en pjece, hvori han redegjorde for sine egne synspunkter, altså en form for mindretalsvotum. Pjecen fik titlen *Under hvilken Form maa den reviderede Liturgie ønskes indført i vore Menigheder og anvendt i vore Kirker?*, og i den argumenterede han for valgfrihed gennem dobbelte formularer og fremsatte tillige sin fars, H.G. Clausens, gamle ønske om at undgå talen om den personlige Djævel i forsagelsen og i stedet forsage "Det Onde". H.N. Clausen gav desuden udtryk for, at kommissionen efter hans mening havde rettet sig for meget efter Grundtvig og Lindbergs synspunkter. Man skulle i den slags beslutninger hellere lytte til de teologiske eksperter (Rasmussen 1999, s. 170).

Den 29. april 1842 kom kommissionens endelige indstilling, og heri var der fortsat givet en del indrømmelser til Grundtvig. Det trak imidlertid ud med en færdigbehandling af ritualsagen, og der kom faktisk aldrig nogen afgørelse. Kong Christian 8. fik ikke truffet beslutning om, hvad der skulle ske. Hans tøven skyldtes formentlig den store uenighed på området og frygten for separatisme. Mynster rettede gentagne gange henvendelse til kongen for at minde om sagen, men det hjalp ikke. At ritualforslaget strandede så kort før målet, var en stor skuffelse for Mynster, som havde investeret så megen energi i sagen.